РІК 1932. Січень. Ч. I.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Всечесному Духовенству і вірним з нагоди Різдва Христового і Нового Року.

Наближаються радісні свята Христового Різдва, празник великого Таїнства Воплочення Бога Слова. По старому звичаю розпочинають це свято наші християнські родини спільною вечірною трапезою, до якої засідають усі члени сімї, споживають традиційну просфору та складають собі взаїмні бажання.

В цей день складаю Вам Всечесні Отці і вашим вірним щирі бажання Веселих Свят та обильного благословення від Всевишнього з Новим Роком. Нехай Божа Дитина благословить ваші труди в душпастирській праці над вірними, хай додасть сил до поборення ворожих наступів на св. Церкву та терпеливости до перенесення тих трудностий і ударів, що їх у своїй діяльности в нинішних днях приходиться так часто зустрічати кождому священикови.

Різдво Христове має у нас характер семейного свята радости. Серед тяжких умовин стрічатиме його християнська родина в цім році, бо тяжкі удари валяться на неї: з одного боку готується наступ на її повне розбиття дорогою намаганого введення цивільних подруж та влекшення розводів, а з другого невидана досі тяжка матеріяльна нужда.

Нехай Пречиста Діва і св. Йосиф Обручник, ці правзори християнської родини своїм могутнім заступництвом

у Бога відвернуть це перше велике нещастя від наших родин і випросять їм свідомости і сили, щоби могли гідно обстояти святість християнського подружа проти всяких ворожих наступів.

Хай вифлеємське Дитя — Ісус з убогости Своїх ясел потішить нас в днях теперішної нужди, скоротить час тяжкого досвіду і благословить нашу страдальну землю Своїми обильними ласками і дарами.

О ці ласки молитиму Всевишнього і Пресвяту Родину в Празник Христового Різдва й у день Нового Року. —

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 7446. — Український Комітет Допомоги безробітним і убогим

під патронатом Ї. Е. Преосвящених:

Кир АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО, Митрополита у Львові,
„ ГРИГОРІЯ ХОМИШИНА, Епископа в Станиславові,
„ ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО, Епископа в Перемишлі.

(Адреса: Львів, ул. Кілінського 3).

Управа бюра:

1) през. В. Децикевич, делеґат Мит. Ординар. у Львові;
2) о. крил. В. Лициняк, делеґат Еп. Ординар. в Станиславові;
3) о. Й. Лучинський Ч. С. В. В., делеґат Еп. Ординар. в Перемишлі.

Круг ділання бюра:

1) укладає плян і реґулямін акції для всіх 3 епархій.
2) веде енерґічну і живу пропаґанду при помочі печатаного слова (через часописи, летючки і др.)
3) постарається о нотифікацію У. К. Д. у всіх воєвідствах.
4) полагоджує конечні інтервенції у властий;
5) чуває над узгідненням акції у всіх 3 епархіях;
6) удержує контакт з Воєвідськими Комітетами допомоги безробітним у Львові, Тернополі і Станиславові;
7) надвижку зібраних жертв ціріґує по порозумінню з Воєвідськими Комітетами, там де покажеться того потреба.
8) служить радою Епархіяльним Комітетам;
9) одержує від них інформації про стан акції в епархії.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу Архіепископ-Митрополит Львівський і Галицький, Епископ Камянця Подільського.

ГРИГОРІЙ ХОМИШИН

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу Епископ Станиславівський.

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу Епископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький.

НИКИТА БУДКА

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу тит. Епископ Патарський, б. Епископ Канадійський.

ГРИГОРІЙ ЛАКОТА

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу тит. Епископ Данійський і Епископ Пом. Перемиський.

ІВАН БУЧКО

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу тит. Епископ Кадоенський і Епископ-Пом. Львівський.

ІВАН ЛЯТИШЕВСЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу тит. Епископ Ададейський і Епископ-Пом. Станиславівський.

Всечесному Духовенству і Вірним Божий мир і Архієрейське Благословенство.

Живемо в часах, коли убожество, нужда і фізичні та моральні терпіння мов хвилі ріки, що виступила з берегів, заливають краї та держави нового і старого світа. Ті нещастя найтяжше доторкають населення тих країв, які були тереном кривавих змагань в часі великої світової війни. Гураган війни, який кількома наворотами переходив через українські землі, стер з лиця землі богато цвітучих осель, знищив велику кількість рільних господарств і варстатів праці, спричинив смерть соток тисяч людей, а знова таку саму велику кількість людей зробив калі-

ками без рук і ніг, відібрав здоровля і спосібність до праці. По тих жертвах війни залишилися тисячі вдів, сиріт і старців без ніякої помочі, без спроможности життя.

На виснажені війною народи прийшли нові нещастя. Під теперішню хвилю переживає світ, переживають Українці, одну з найтяжших господарських кріз, які знає історія. В застрашаючий спосіб поширюється на селі і в місті безробіття. Даремне безробітні шукають праці, вони її найти не можуть. Вони не мають дуже часто засобів на заспокоєння найконечніших потреб, вони і їх рідні просто примирають з голоду.

Десятки і сотки тисяч вдів, сиріт, інвалідів, калік, старців, бездомних, безробітних витягають до нас руки з проханням о хліб, о працю, о дах над головою.

Появляються фальшиві пророки, які нужду і терпіння міліонів, брак праці, хотять використати для своїх цілей. Вони ширять серед робітництва полумя ненависти і бунту та зміряють до суспільного перевороту. Нам загрожує більшовизм і всі нещастя і терпіння, які він потягає за собою.

Протиділати ліберальним і соціялістичним течіям може тільки любов ближнього у формі милосердя всім потребуючим і терплячим. Католицька Церква все займалася недолею робітників і їх тяжким матеріяльним положенням. Великий Папа робітників Лев XIII. в своїй власній енцикліці Rerum Novarum поборює капіталізм у його шкідливій формі і домагається, щоби засадами християнської справедливости й любови кермувалися як фабриканти, так і робітники. Він різко осуджує визиск робітників, на яких горстка богачів наложила ярмо неволі. Одною з головних причин нещасть, які навістили людство з війною й велитенськими зброєнями держав включно є це, що капіталізм знехтував засади християнської етики і моралі. Бачимо, що в світі не було ніколи стільки золота і нагромаджених засобів поживи, стільки великих богацтв, як під теперішню хвилю, а рівночасно стільки біди й нужди, стільки сліз і терпіння. Це вина капіталізму. Святіший Отець в енцикліці пише: „Вільні доходи, то є ці, які не є конечними до приличного життя, не підлягають вільному розпорядженню людини. Противно, богатші люди мають обовязок помагати біднішим“. Тимто Католицька Церква не лише виступає проти наслідків капіталізму, якими є нужда й безробіття, але що більше, велить робітникам організуватися для оборони своїх прав, а всім вірним велить помагати всім, що потребують помочі.

Лише діяльна любов ближнього і християнське милосердя не словами, а ділами, зможе спасти людство з дотеперішньої недолі, яку воно переживає.

Та важка недоля теперішних часів мусить зворушити наші серця і викликати в них почування милосердя для нещасних і бездомних.

А ми, ваші Архипастирі, нині пригадуємо Вам, Братя і Сестри, ще й на обовязок практикувати ту прегарну чесноту християнського милосердя, як цего бажає Собі Христос, наш Божественний Вчитель. Миж Його учні й учениці, прислухуймодось Його голосу, записаного у св. Евангелиста Матея:

„Скінчиться все на землі. Померкне сонце, згаснуть звизди — і місяць не дасть світла свого. Наспіє великий і страшний день; день послідного суду і день справедливости. І прийде Син чоловічий у своїй славі і всі ангели з Ним. І сяде на престолі Своєї слави: і зберуться перед Ним усі народи; і відлучить їх оден від других, як пастир відлучує вівці від козлів. І поставить вівці по Своїй правиці, а козлів по лівиці.

Тоді скаже (Христос) — Цар тим, що будуть по Його правиці: прийдіть благословені Мого Вітця, наслідуйте царство, приготоване вам від основання світа. Бо Я був голодний, а ви дали Мені їсти; Я був жаждучий, а ви напоїли Мене; Я був подорожний, а ви приняли Мене; нагий і ви одягли Мене; недужий і відвідали Мене; у вязниці, і ви прийшли до Мене.

Тоді відповідять праведники, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодного і накормили, або жаждучого і напоїли? Колиж ми бачили Тебе подорожним і приняли Тебе, або нагим і одягли Тебе? Коли бачили ми Тебе недужим або в вязниці і прийшли до Тебе?

А (Христос) Цар у відповідь скаже їм: ІСТИННО, КАЖУ ВАМ: СКІЛЬКИ РАЗІВ ВИ ЦЕ ВЧИНИЛИ ОДНОМУ З ЦИХ МОЇХ НАЙМЕНШИХ БРАТІВ, МЕНІ ВЧИНИЛИ.

Тоді скаже тим, що будуть по лівиці: Ідіть від Мене прокляті в огонь вічний, приготований діяволу і його ангелам. Бо Я був голодний і ви не дали Мені їсти; був жаждучий і не напоїли Мене, подорожний був і не приняли Мене; нагий і не одягли мене; недужий і в вязниці і не відвідали Мене.

Тоді відповідять Йому і ті, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодним, або жаждучим, або подорожним, або нагим, або недужим, або в вязниці — і не послужили Тобі?

Тоді відповість їм кажучи: Істинно, кажу Вам: скільки разів ви не вчинили цього одному з цих найменших, і МЕНІ НЕ ВЧИНИЛИ. І підуть ці на муку вічну, а праведники в життя вічне". (Мт. 25, 31—46).

Дорогі Братя і Сестри! Чи не бачите, як ясна, як гарна, як зрозуміла для всіх ця Божа наука? Що ви вчинили одному з бідних, нещасливих, терплячих, це ви Ісусови Самому вчинили. Всі люди, це братя і сестри Ісусові. А Ісус СЕБЕ СТАВЛЯЄ в місце своїх бідних братів і сестер. Може скажете, що цей і той не заслугує на вашу поміч і ваше милосердя. Але, чи не заслугує Ісус? Що ви одному з найменших вчинили, це ви Мені вчинили. Хтож Ісусови відмовить свойого співчуття? Хтож Його не пожалує? Хтож Йому не поможе?

Прислухаймося ще іншим словам і науці нашого Вчителя і Спасителя. Вже має Він умерти за нас, своїх братів і сестер і по Своїм воскресенню відійти з цеї землиці, де з людьми перебував, переходячи зі села до села і з місточка до місточка, всюди добре творячи. Говорить Свою послідну мову перед Своїми страстями і перед страшною смертю; пращається зі Своїми братьми — і що Він каже на пращання? Каже такі дивні слова: „НОВУ ЗАПОВІДЬ даю вам, щоби ви любили один одного І ПО ЦІМ СПІЗНАЮТЬ УСІ, ЩО ВИ МОЇ УЧЕНИКИ, КОЛИ ЛЮБОВ МАТИ-МЕТЕ МІЖ СОБОЮ". (Ів. 13, 34, 35). Коли ми покажемо нашу любов до ближніх, любов не лише гарним словом, а передовсім любов нашими вчинками милосердя — так тоді всі спізнають, що ми правдиві ученики й учениці Христа, спізнають, що ми віримо Христовій науці і за цею наукою йдемо. Найже це знамя правдивих християн покажеться тепер на нас. Най усі бачать, що ми вірні Христовому слову. Чекає нас за це не лише честь від розумних людей, але передовсім слава і нагорода від Христа. „Щонебудь ви вчинили одному з цих моїх найменших братів, це ви МЕНІ вчинили". Не забуде нам цего милосердя Христос і сам Він це нам прирікає: „Блаженні милостиві, щасливі милосерні, — бо вони помилувані будуть". За наше милосердя для нещасних чекає нас милосердя від Христа — і Він вірний Своїй обітниці. З повисшої науки Христа Спасителя виходить, що чеснота християнського милосердя, це обовязок кождого Християнина, випливаючий з любови Бога і ближнього.

Католицька Церква від перших часів свого існування занялася ревно поліпшенням матеріяльної судьби людей. Вона заопікувалася всякого рода нуждою, сотворила шпиталі, сирітські

захисти, доми для старців, одним словом розбудувала добродійність і добродійні установи. Рівночасно з тим Церква вимагає від богатих, щоби вони помагали бідним, щоби уважали їх своїми братами й шанували в них людське достоїнство.

Не манім себе надією, що господарська кріза скоро минеться. Радше приготуймося на те, що тяжкі часи будуть довго ще трівати. Тимто ми повинні обмежити свої видатки і завести ощадности. Особливо слід занехати всякі непотрібні видатки, як на строї й міську одежу, а дальше видатки на алькоголь і тютюн. Не вільно християнинові сьогодня жити, не оглядаючися на бідних і нещасних.

Наближається страшна доля бідних людей — зима. Соткам тисяч нещасних, потрібуючих помочі, грозить просто смерть від голоду і холоду. Церква, духовенство й вірні мусять в імя любови Христа дати їм поміч. Матеріяльну, моральну і релігійну поміч. Ніхто не сміє казати, що з огляду на господарську крізу є це неможливим. Найкращі памятки і діла милосердя зацвітали в часах загального зубожіння і руїни. Поділитися з голодним останнім кусником хліба та злишньою одежею, дати нещасним душевну і релігійну потіху, розрадити в горю, потішити в нещастю, це правдива християнська любов. Вона прожене з сердець нещасних огірчення та зневіру, ненависть і розпуку й приверне їм віру в Бога й людей.

Робіть що хто може. Можеш більше, зроби більше, можеш мало, зроби мало. Навіть мала лепта вбогої вдовиці, яку вкинула до церковної скарбони — навіть ця мала лепта дочекалася великої похвали від Христа. І дійсно всі а всі, навіть убогі, можуть і повинні щось милосерного зробити для інших убогих і нещасливих. Можеш часом дати якийсь гріш, можеш дати яку кварту збіжа чи бульби. Можеш дати кусник полотна, чи яку злишню одежину. А якщо ти не змігби того зза твоєї власної бідноти, то певно можеш пожалувати бідного, потішити його щирим словом, влити надію в засумоване серце ближнього, дати розраду в його горю. А також можеш і повинен ти молитися за бідних і нещасливих; можеш з вічної керниці молитви черпати для бездольних небесну потіху. Чиж того не може зробити навіть найбідніший з вас?

Допомогова робота мусить бути загальною на цілім просторі наших Епархій.

Кожна парохія мусить зорганізувати поміч безробітним, бідним дітям, вдовам і сиротам і взагалі всім потребуючим помочі

в межах парохії. Крім цього богатші а властиво урожайні частини краю мусять помогти харчами гірським околицям, населення сіл мусить помогти харчами бідним по містах. Правда, і на селі біда, бідні і безробітні сироти і опущені діти і навіть заможніші колись господарі не можуть повязати кінці з кінцями, але все таки при добрій волі можна жертвувати ще біднішим в місті рільничі плоди. Хай в днях загальної нужди спалахне і огорне цілий край полумя християнського милосердя. Воно мусить нагодувати голодних, потішити зневірених.

Духовенство, як сказав Папа Лев XIII, мусить покинути закристії і піти в народ між бідних і опущених і рятувати їх тіло й душу. Воно мусить взяти добродійну акцію в свої руки, зорганізувати її при парохіях, загрівати вірних до діл милосердя.

Незабаром покличемо до життя Краєвий Комітет ратунковий з осідком у Львові і Епархіяльні Комітети в осідках Епархій. Приготовляємо також створення статутового товариства „Союз Милосердя", яке має обняти цілий наш край. В кождій парохії мусить повстати такий Союз Милосердя.

А Вас, Дорогі Братя і Сестри, вже наперед запрошуємо й взиваємо: вступайте в ті Союзи Милосердя, єднайтеся, щоби спільними силами облекшити нужду, отерти сльози, накормити невинні нещасні діти, рятувати вдовиці і сироти, нести поміч нездібним до праці інвалідам.

Най не замикаються ваші серця на голос Ісуса Вчителя. Прийміть глибоко в душу Христове слово. „Добре робіть ближнім, нічого за те не сподіваючися (від людей), а буде нагорода ваша велика — так каже Христос — і будете синами Вишнього, бо Він добрий для невдячних і злих. Будьте отже милосерні, як і Отець ваш є милосерний... Давайте і дасться вам: міру добру, натовчену і потрясену і переливаючуся, дадуть на лоно ваше, бо тою мірою, якою мірите, відміриться вам". (Лук. 6, 7, 35—38).

А ви убогі і потребуючі помочі не попадайте в зневіру, не тратьте надії на Божу поміч. Памятайте, що ви діти Отця небесного, що годує птиці небесні і убирає пільні лелії. Знає Отець небесний, що вам треба. „Зложи на Господа журбу твою, а Він тебе поживить" — каже Псальмопівець (Пс. 54). „Многі скорби праведним і від всіх їх вибавить їх Господь". (Пс. 33).

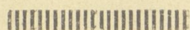
Не сумнівайтеся в Боже Провидіння, що виратує ціле людство з тої страшної кризи, як тільки воно звернеться до Бога

з довірям, як колись Апостоли: „Господи, спаси нас, бо погибаємо“.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога Отця і причастя Св. Духа най буде зі всіми вами.

† *Андрей* Митрополит	† *Григорій* Епископ	† *Йосафат* Епископ
† *Никита* Епископ	† *Григорій* Епископ-пом.	† *Іван* Епископ-пом. Льв.

† *Іван*
Епископ-пом. Станисл.

Накладом Митроп. Ординаріяту. Друкарня „Бібльос“, Львів Японська 7.

Поділ:

Комітет має 3 відділи, а саме:

I. Український Комітет Допомоги безробітним і убогим у Львові.

II. Український Комітет Допомоги безробітним і убогим в Станиславові.

III. Український Комітет Допомоги безробітним і убогим в Перемишлі.

Український Комітет Допомоги безр. і убог. в Перемишлі стоїть під проводом Преосв. Епископа-Помічника, а його круг ділання є:

1) видасть поклик до негайного утворення в епархії повітових і парохіяльних Комітетів, а також до акції по думці реґуляміну виданого центральним бюром.

2) приймає звіти від повітових і парохіяльних Комітетів.

3) інформує центральне бюро про стан акції в епархії.

4) надвижку зібраних жертв зголошує і передає до центрального бюра.

Український Комітет Допомоги безробітним і убогим **на повіт** стоїть під проводом особи (голови) покликаної Преосв. Ординаріятом. Голова запрошує собі до помочі 5—7 осіб. Цей Комітет є звязковим орґаном і до него належить:

1) провірити чи повстали в повіті парохіяльні У. К. Д. евентуально поурґувати утворення, в данім разі повідомити про перепони У. К. Д. в Перемишлі.

2) інтервенювати в старостві, якщо члени парох. Комітету стрічалиби перепони в своїй праці.

3) здавати звіт У. К. Д. в Перемишлі про стан акції в повіті.

4) мати місце на склад жертв в натурі.

Український Комітет Допомоги безробітним і убогим **в парохії** стоїть під проводом місцевого о. душпастиря (згл. о. сотрудника), який покликує собі до помочи потрібне число осіб, мущин і жінок, що мають занятися акцією в громаді. В дочерних мають повстати дочерні У. К. Д. До парохіяльного Комітету належить:

1) приймати жертви в грошах і в натурі, як також переводити в громаді збірку жертв в натурі і готівці.

2) рішати під проводом голови комітету про висоту запомоги місцевим безробітним і потребуючим помочі.

3) надвижку відставляти до повітового У. К. Д.

4) вести точний виказ зібраних жертв і уділених допомог, який підписаний всіми членами Комітету, має бути перехований в парохіяльних актах. Відпис такого виказу пересилають до У. К. Д. в Перемишлі.

Еп. Ординаріят поручає отсим Всч. Духовенству основувати парохіяльні Комітети У. К. Д. та вести по парохіях акцію поручену спільним пастирським листом нашого Епископату який залучається. — З Еп. Ординаріяту.

Деякі інструкції Центрального бюра що до акції Комітетів.

I. Що до орґанізації:

По відчитанні пастирського листу або по виголошенні відповідної проповіди про христ. милосердя та любов ближнього скличе о. душпастир ширші сходини для оснування парохіяльного Комітету Допомоги. В сходинах повинні взяти участь члени церковних брацтв, відпоручники місцевих товариств і інші діяльні особи. Сходини вибирають членів парох. Комітету Допомоги і намічують плян праці:

1) першим обовязком парох. Комітету Допомоги є виготовлення списка укр. безробітних і убогих в громаді, це є таких, які не мають ніякого майна і ніяких засобів до життя.

2) Комітети обовязані перевести по селах збірку жертв і розділ жертв найдальше до кінця січня, а також відставити надвижку до повітового У. К. Д. Також по містах треба перевести негайно збірку жертв і в міру впливів доконувати розділу підмог. З кінцем кождого місяца повинні комітети по містах передати надвижку до повітового комітету а викази до Епархіяльного Комітету.

Голови повітових Комітетів по уконституованню Комітету повідомлять про склад дотичне старосто. Зазначуєся тут, що Централя зголосила оснування „Укр. Комітету Допомоги“ воєвідствам у Львові, Станиславові і Тернополі.

II. Кого обіймає допомогова акція?

Комітети Допомоги безробітним і убогим мають на меті нести в міру засобів матеріяльну і моральну поміч:

а) безробітним по містах і селах, не тільки тим, що втратили працю але і тим, що не можуть найти праці, але

тільки тоді, коли безробітні не мають можливости прожитку;

б) голодуючим убогим, потребуючим помочі дітям, молоді, вдовам, старцям і калікам.

III. Форма допомоги:

Парохіяльні Комітети повинні примінювати спосіб допомоги до місцевих умовин при перестерігуванні таких загальних засад:

1) нікому не помагати грішми, тільки відповідно до потреб і можливости рільними продуктами, харчами, топливом, біллям, одягом, обувою і т. п.;
2) допомогу давати тільки по попередньому провіренню;
3) в першу чергу слід помагати тим родинам безробітних і вбогих, які мають дрібні діти;
4) в міру потреби зорґанізувати при школах акцію доживлювання вбогої і недостаточно відживлюваної шкільної молоді;
5) в міру потреби і можливости зорґанізувати по містах безплатні кухні, в яких безробітні і убогі моглиби одержати бодай раз денно теплу і поживну страву.

IV. Обовязки громадян:

Всі громадяни мають моральний обовязок по своїм силам помагати безробітним і вбогим. Жертви на ту ціль обіймають: готівку і дорогоцінні предмети, рільні продукти, харчі, топливо, одяг і обуву. Хто має можність жертвувати такі предмети, винен передати їх чимскорше до парох. Комітету.

Для готівкових жертв обовязують такі норми:

а) від постійних приходів стала жертва в висоті $^1/_2\%$ місячно;
б) від господарських, торговельних і фінансових установ жертва від обороту 1%, а від інших доходів (відсотки) 2%;
в) як найдальше йдучі обмеження у всім, що не є доконечне, а зокрема треба обмежити, чи навіть зовсім залишити видавати на забави, пиття алькоголів, курення і всякий інший люксус, а заощаджений в той спосіб гріш передати на цілі Комітету;
г) якщо відбувалибися які імпрези, то треба бодай частину чистого доходу передавати в користь Комітетів Допомоги;
д) по змозі піст першої пятниці кождого місяця, а кошти удержання того дня передавати на цілі Комітету. —

Ч. 7458. — Січень „місяць доброї преси“.

»Центральний Комітет доброї преси« у Львові, складений з відпоручників католицьких видавництв нашої церковної провінції проголосив місяць січень „місяцем доброї преси«. Вже третий рік відноситься він з просьбою до католицьких установ, організацій та свідомих приватних осіб, з окрема ж до духовенства розвинути в означенім часі, се є від початку січня до половини лютого, по змозі якнайінтензивнійшу пропаґандову акцію в хосен нашої католицької преси. Короткий досвід трох останніх років доказав, що того рода пропаґандова акція приносить чималі успіхи, бо збільшує число передплатників і читачів здорового писаного слова, ширить серед байдужого дотепер загалу свідомість ваги і потреби католицької преси та приспорює трохи гроша на цїли убогих катол. видавництв. Та чи не найбільша користь пливе при нагоді цеї благородної акції з релігійних актів »місяця« як молитов в наміренні розвою доброї преси, проповіди і т. п.

Про потребу католицької преси у нас в теперішному часі писалося вже чимало в наших »Епарх. Відомостях« при всіляких нагодах, на цю тему пишуть богато і часто наші католицькі часописи, так що зайва річ те саме повторяти. Хто як хто а священики найбільше відчувають її, бо безпосередно найбільше мають нагоди обсервувати руйнуючий вплив ворожих катол. Церкві часописів. Без такого помічного засобу як катол. ґазета і книжка сьогодні вже ніяк не може обходитися ніякий священик у своїй душпастирській праці, хочби приходилося йому працювати серед найбільш відсталого елєменту. Поширюючи здорову катол. пресу священик тимсамим виконує важну частину проповідничого уряду і виконує його поступки з більшим успіхом, як живим словом проповіди. Тому само собою ясне, що передовсім священики повинні піти на зустріч благородному починови »Центрального Комітету доброї преси« в місяці січні та доложити всіх зусиль, щоби католицька пресова акція в обсягу їх впливів принесла можливо найбільші успіхи.

Вправді наш народ переживає під теперішню пору дуже тяжку матеріяльнр крізу. Журба про найбільш необхідні засоби до життя не дозволяє йому звертати належну увагу на інші річи і не дає змоги матеріяльно причини-

тися до скріплення своєї преси — всеж таки і в тих тяжких часах не обходиться він без часопису. Саме тепер, коли внаслідок загальної нужди і недостатків зневіра вкрадається до многих сердець і коли даром насилана лиха ґазета може зробити найбільше спустошення, якраз тепер треба дати вірним до рук католицьку ґазету. Є люди, які можуть заплатити собі часопис самі, інших треба заохотити, щоби зробили це спільно — в ніякому разі не можна лишати парохії без здорового друкованого слова.

В цілі якнайуспішнійшого переведення пресової акції на терені нашої Епархії, заряджується слідуюче:

1) При найблизшій нагоді після одержання цього числа »Епарх. Відомостей« Всеч. Отці Душпастирі (парохи, завідателі і самост. сотрудники) заповідять в церкві в часі богослуження, що січень (до 15 лютого) є »місяцем доброї преси« та пояснять вірним в приступний спосіб до чого він призначений.

2) Кождої неділі січня до 15. лютого належить відспівати з вірними по скінченій Службі Божій згл. Вечірні »За всіх молишися Благая...« в намірению поширення католицької преси.

3) Остання неділя місяця січня с. р. се є »Неділя по Просвіщенню« дня 24 січня 1932 р. призначується в цілости пресовій акції. Того дня виголосять Всеч. Отці Душпастирі в часі Служби Божої проповідь про шкідливий вплив злої і потребу доброї преси (зразок такої проповіди є напечатаний в II. части нинішних „Епарх. Відомостий“), заохотять вірних до передплати католицьких видавництв в першу чергу »Бескида« та до складання датків на ціль катол. преси. Збірку треба заповісти заздалегідь, а призбирані на ту ціль гроші окремо в матерних, а окремо в найблизшу неділю в дочерних церквах належить як кождого року, переслати до Еп. Консисторії з дописком »на катол. пресу«.

4) До кінця місяця лютого пересилають Всеч. ОО. Душпастирі подібно як в році 1929 Еп. Консисторії писемні звіти про те, як перевели пресову акцію та ев. які доразові успіхи замітили, разом зі зібраними грішми на цілі катол. преси.

Поза названими в горі актами належалоб відбути специяльні, цій справі присвячені, сходини церковного брацтва, заохотити членів до передплати нашого часопису „Бескид“ та до активної пропаґанди на цілий час тревання пресової

акції з окрема до здобування передплатників і читачів для „Бескида“, „Місіонара“ та інших кат. часописів, до кольпортажі і т. п. Де місцеві обставини на це зізволяють, повинні ОО. Душпастирі подбати о уладження відповідного реферату на тему кат. преси в читальні й кооперативі. Загалом акція священика повинна зміряти до того, щоби серед якнайширших кругів вірних розбудити свідомість потреби католицької преси, насторожити їхню увагу на небезпеку з боку ворожого часопису та впоїти в них почуття обовязку, що випливає зі шестої заповіди церковної.

Еп. Ординаріят пригадує Всч. Отцям те, що вже нераз підносив, що правильний хід праць Кат. Акції, за яку саме беремося, без власної преси неможливий, бо катол. преса становить перший її етап і один з найбільше успішних засобів до цілі. —

Ч. 7589. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 16. лютого 1932 виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії під умовами як Еп. Від. Ч. 5039/VIII з 1931 р. стор. 105: Зиндранова дек. Дуклянський, Пили дек. Жовківський, Радохонці дек. Нижанківський, Ріпник дек. Короснянський, Ольхівці дек. Сяніцький, Торки дек. Медицький, Яжів новий дек. Яворівський.

ХРОНІКА.

Іменовання.

Просинодальними іспитовниками іменовані:

Ч.186/орд. Впр. о. о.: Василь Левицький, о. Михайло Мриц, о. Василь Пинило, о. Володимир Гмитрасевич, о. Роман Решетило, о. Василь Гриник, о. Лев Несторович, о. Николай Грицеляк, о. Іван Зятик.

Померли:

о. Володимир Ринявець емер. парох в Белзі 19/12 1931. Душу його поручається молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 2. січня 1932.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

II. ЧАСТЬ.

Проповідь за добру й злу пресу.

ЗМІСТ:

Вступ: Оповідання про заразливу хмару.

I. ЩО Є ЗЛА Й ДОБРА ПРЕСА.

1) *Зла преса* — то духова зараза, що приносить хоробу, терпіння — і смерть... і цею духовою заразою вже заражена наша країна.

2) *Добра преса* — то ясне й тепле соняшне проміння, що несе здоровля й життя... — і цим промінням мусимо себе й ближніх ратувати.

II. ЩО НАМ ТРЕБА РОБИТИ,

1) *Не читай* і не спомагай злої преси.

2) *Читай* для себе і других лише добру пресу.

3) *Передплачуй* сам, або на спілку добрі ґазети.

А також:

— молися в січні за поширення доброї преси — приєднуй нових передплатників.

Закінчення: Вимагає того Христос — Його Заступник св. Отець — наші Владики — наша доля — доля наших ближніх і цілого народа.

Вступ. В однім селі нашої країни старі люди оповідали*) за таку подію. Був гарний літний день. Сонце спускало багато свого золотого й теплого проміння — і від тепла того животворного проміння скоро дозрівало збіжжа на ланах. Аж тут, около полудня приплила звідкись на голубе небо невелика сіра хмарка. Зависла хмарка над селом і поволи зачала розпливатися в діл на ціле село.

І від того дня, як ся хмарка над селом розплилася, зачалося нещастя й горе в селі. Що друга хата, то хтось захорував. Заболіла голова, обняла горячка, невдовзі явилися в пахвинах болючі чираки й рани — і врешті по кількох тижнях муки, а часом то й по кількох днях наступала смерть. І много плачу було в тім нещаснім селі. День за днем несли небіжчиків на вічний супочинок. Заплакала бідна мати над малою домовиною своєї одиначки; заридала дитина над свіжою могилою свойого батька й неньки. А на сільськім цвинтарі, то вже й місця для небіжчиків не ставало. Майже всіх, хто тільки захорів, косила невмолима смерть. Мало хто виратувався зі страшної за-

*) Справді чув автор таке оповідання.

разливої недуги. Бо, бачите, Дорогі — ся хороба, то була „морова зараза“ — і від хорих, то заражувалися й здорові й мусіли терпіти й умирати.

Так минав тиждень за тижнем і місяць за місяцем. Злощасні жителі того села не знали ратунку. Не помагали на хоробу ні лікарі, ні знахорі, до котрих декотрі темні люди заходили. Аж прийшла весна. Сонце знова зачало більше посилати свого ясного і теплого проміння на бідне село. Та ще зайшов в село чужий подорожний з далеких сторін, чоловік розумний і статочний. І коли йому прохожі розповіли що над цим селом, то смерть заволоділа від грізної зарази, — то він, розвідавшися про всьо, так сказав: ,Люди добрі, ратуйтеся від страшної хороби й смерти. Не смієте так чекати, аж вас усіх смерть скосить. Як лише хто захорує, то не кладіть його в хаті, а виносіть на сонце. Най ясне й тепле проміння світить над ним, — а прийде до нього здоровля. А хто ще здоровий, то най цілiський день перебуває на сонці. А минеться у вас ця страшна хороба. Бо ясність сонця і тепло сонця цю заразу переможе“.

Послухали люди доброї ради того чужинця. Всіх хорих виносили з хат на полвіря на цілий день на сонце. А й здорові, то лише на ніч заходили під дах на супочинок. І показалося, що ця рада чужинця була добра. Що раз, то менше людий западало в хоробу. А хто хорий, то скоро приходив до здоровля. Через кілька тижнів, то й уся зараза пропала, відступила зі села. Позістали лише численні недавні могили й хрести на сільськім цвинтарі.

Так то оповідали старі люди ще перед війною.

(I. Часть: Чим є зла й добра преса).

1. Зла преса.

А чи знаєте, мої Дорогі, на що я вам нині цю історію переповідаю? Оповідаю вам длятого, бо **тепер — ще гірша**, ще страшнійша, ще грізнійша заразлива хмара зависла над нами. Зависла ця смертельна хмара не лише над нашим тихим селом, але й над усіми нашими повітами і над цілим нашим гарним краєм. І не лише над нашим краєм, але й над усіми краями в світі.

І не лише зависла ця трійлива хмара високо над нами, але вже й розплилася по наших хатах, по наших селах, по нашій рідні землиці. І вже не сотки, а тисячі людий ця

страшна зараза заразила. І вже тисячі й тисячі наших людий, наших рідних братів і сестер найшлися в обіймах страшної смерти.

Запитаєте мене: що то за хмара заразлива нас навістила? — Відповідаю на ваше питання: тою смертельною хмарою, що нас навістила, то **зла преса**, а преса то значить, злі книжки, а особливо **злі ґазети**, що то приходять що місяця, або що тижня, або й що дня. Ті всі ґазети — то коротким словом називаються на цілім світі: преса. І ця зла, брехлива, трійлива, смертельна пресова, друкована зараза дійсно запанувала вже на нашій землиці, заливає нас усіх, затроює наші душі, приносить тяжку душевну хоробу — і приносить для душі смерть.

Беріть лише, мої Дорогі під розвагу, подумайте, розберіть своїм розумом. Кождого місяця, через цілий Божий рік, розливається наче та зловіща, »морова« хмара по всіх наших селах много-много всяких злих ґазет. А знаєте, кілько їх приходить під наші тихі сільські стріхи? в нашім краю? Приходить тих затроєних ґазет на місяць около 500,000 (пятьсот тисяч) примірників! 500,000, то ½ міліона — а пів міліона, то так много, що треба цілими днями рахувати і ще не дорахувавбися і не скінчив!

½ міліона на місяць, — а кілько на рік? На цілий рік то буде разом 6,000,000 (шість міліонів) примірників! А такого числа, то й за тиждень не дорахувавбися. То страшна, зловіща, смертоносна хмара для наших душ! І що криється в тій друкованій хмарі брехливих, злих ґазет? Криється в них їдь, отруя, зараза, хороба і душевна смерть. А що тих ґазет посилають міліони примірників, то дійшли вони вже *всюди* — і вже заражені наші гарні села, наші гірські полонини, наші малі і великі міста.

А ми маємо очі і не бачимо; — маємо вуха, і не чуємо; — маємо в грудях християнське серце — і нас серце не болить на гірку недолю, що залягла над нами вже від кільканайцятьох літ.

Чиможе не так? Чи не *заражені вже душі* наших многих людий цею друкованою заразою? Хто то згасив в їхніх серцях память на Бога, боязнь Божу й любов до Бога так, що й молитися не хотять? — То зробила друкована зараза! — Хто навчив їх сміятися з наших найбільших святощів, з нашої, Христом з небес принесеної релігії? — То знова зробила друкована зараза. — Хто засіяв в сер-

цях невдоволення, злість, ворожнечу, а навіть боротьбу проти святої, католицької Церкви? То знова зробила друкована зараза. — Хто вирвав з коренем побожність, пошану для старших, для родичів, — хто защіпив в молодих ще серцях безбожність, розпусту, гидкі розмови й усяку душевну гниль й багно? То також зробила і робить що дня друкована зараза; лихі ґазети і лихі книжки! — А хто то поширив по нашій країні всяких баптистів, байбелників, православних та й інших іновірців і відірвав і відчужив дітий святої, Христової Церкви від тої доброї Матери? І це також зробила друкована зараза, — друкована за чужі за американські й жидівські гроші, на погибіль душ християнських, що їх Ісус відкупив Своєю найсвятійшою Кровю.

І якщо так дальше буде, як дальше будемо впускати в наші пороги, в наші вуха, в наші серця цю друковану заразу злих ґазет, нехристіянських, а ще може й за них платити — то всі а всі позаражуємося. Від заражених на душі і вже хорих — заразяться ті, що ще здорові — і тод грізна смерть запанує вже зовсім неподільно на нашій країні: смерть тим страшнійша, що то не смерть тіла, а смерть душі. Згасне в серцях наших світло віри, уступить розрада й втіха надії, вигасне тепло любови. Виженемо **Бога** з наших душ, а впровадимо до них діявола! Пропаде »мир Христовий« — супокій і радість серця, а перейме це бідне серце смуток, непевність і горе. Бо там, де Христос у серцю, *там лише* мир і радість — а в кого в серцю Христа не має, там темрява і смерть панує.

Ось таку то недолю приносить усім лиха, друкована зараза. Требаби нам плакати й ридати більше, як плакали й заводили в тім зараженім селі. Бо там умирало тіло від тілесної зарази, а тут душевна зараза — душі наші смертельно навіщує й убиває.

Ще раз вас прошу, Дорогі Браття й Сестри. Отворіть свої духові очі, дивіться, що *смерть* нас навістила — і одних захопила в свої страшні кіхті, а до здорових уже приходить. Не обманюйте себе і не кажіть: »я не піддам себе заразі — не дам заразитися. Я зрештою, злих ґазет не читаю. А що мене обходить, що там хтось другий читає й гине«.

Ні, не так то є, як ти говориш. Як у тім навіщенім селі ніхто не міг втікти і виратуватися від тілесної зарази,

коли вона вже раз загостила в село, так і в нас. Ніхто не вратується й не втіче, коли душевна зараза в краю й у селі. Не одного дня всі там захорували — так і ти може ще не заразився. Але, чим дальше, тим більше було небіжчиків у тамтім селі — і якби не добра рада й ратунок від сонця — так за рік, чи два булоби ціле село, мов одно велике цвинтарище.

Так і в нас. Якщо не будемо ратуватися, то всі погинемо. І ті, що вже на душі заражені — і також ті, що здорові. Ще раз кажу, що не можна втікти. Хочби ти сам не читав лихих, заразливих ґазет, то тобі не поможе — *коли інші* твої сусіди їх читають. Бо неодно заражене слово почуєш раз, почуєш другий, і десятий і сотний. І то заразливе слово, не одно, то друге, або десяте, або сотне ввійде в твою душу і там позістане — і зараза готова. Бо — в тебе нема і не буде *відпорности й сили* проти зарази.

2. Добра преса. А як себе ратувати, як набути для себе відпорности проти зарази? Так — як себе ратували селяни з того нещасного села. Вони послухали доброї ради: і ми доброї ради послухаймо. А хто нам дає ту добру раду? Ту добру раду, дає Святійший Отець, Христовий Намісник на землі, ту раду дають нам усі наші Преосвящені Владики. Вони всі взивають нас і благають: »читайте, передплачуйте і поширюйте добру, християнську пресу, християнські ґазети. Ті християнські ґазети несуть вам світло, несуть правду, несуть силу для душі й душевну відпорність проти зарази й смерти. Най те ясне і тепле сонішне проміння, проміння доброго, християнського друковаоого слова засвітить над вами, над вашими родинами, над цілою нашою країною«. — Таку батьківську, щиру, приятельську раду дають нам наші Преосвящені.

А щоби ми мали час і змогу й нагоду надуматися і з тої ради для свого добра скористати, то наші Преосвящені назначують на це в цілім краю *„місяць доброї преси“* — це є, місяць для поширення *християнського* друкованого слова, християнських ґазет. І цей місяць ми як раз розпочинаємо для нашого ратунку і для ратунку наших ближніх.

(II. Часть: Що нам робити).

І щож ми, Дорогі Браття й Сестри маємо робити в сім місяці?

1) Найперше, то **стеречися друкованої зарази.** Не дозволь, щоби до твоєї хати, до твоїх рук дійшла зла, нехристіянська ґазета, або зла книжка. Віджени грізну заразу, що зближається до тебе і до твоєї родини. А як уже є в тебе, в хаті зла ґазета, то перестань її приймати від цего місяця: ані не плати більше, ані не приймай задармо. А як ти замовив, то відмов і напиши, щоби не посилали. А зате придивися *добрій* ґазеті. Можеш її дістати і задармо *на показ!* — Читати, а ще й платити за злі ґазети, то **гріх** перед Богом.

А як дальше ратувати себе і свою родину і наше село і наш край від тої заразливої друкованої хороби?...

2) Пригадайте собі, як ратувалися нещасливі люди в зараженім селі. Вони *виставляли хорих,* а ті, що здорові, виставляли себе *на сонце.* Ясне проміння й сонічне тепло лічило смертельну недугу й хоронило здорових від зараження.

Дивіться: таке ясне проміння, таке цілюще тепло — то йде від добрих, правдивих, *християнських* католицьких ґазет і від добрих книжок. І є вже трохи наших правдиво християнських ґазет; — і є вже, Богу дякувати, такі видавництва, що друкують самі добрі книжки, з котрих то книжок можна зачерпнути *світло* правди. Беріть, мої Дорогі, ті християнські ґазети і ті добрі книжки в руки. Вони своїм промінням можуть вилічити хорих — і вони єдині можуть захоронити тебе від душевної зарази. Беріть ті християнські ґазети і християнські книжки в свої руки: **читайте, роздумуйте і другим позичайте.** У Ваші душі зачне поволи входити нова сила, нова радість, нова охота. Ясне світло правди осяє вас і принесе поволи нове життя: — і вам — і вашій рідні — і цілому селу — й усій нашій рідній країні. Тож цініть і шануйте добру, християнську, католицьку ґазету і добру книжку, як дорогоцінне, цілюще лікарство.

А дальше, що нам робити, запитаєте.

По 3-те: пішли скоро передплату на дві, або хоч на одну християнську ґазету. Не кажи: що тепер нужда, що я не маю на сіль, на нафту й на інші конечні річи. Так, нужда велика панує. Але, не забувай, що „не самим хлібом жиє чоловік", — як сказав Ісус — але й словом правди. Як твоє тіло потребує хліба, так і твоя душа дуже потребує поживитися *правдою.* Потребує душа не тільки поживитися, але й скріпитися, набрати здоровля й набрати сили. А ця

пожива, це лікарство, що несе здоровля й силу, то слово правди. А сю правду несуть тобі добрі, католицькі ґазети і добрі книжки.

А ці добрі ґазети, то ще й дуже *тані.* За марний лист мусиш заплатити аж 35 ґрошів — а ще й за листовий папір і обгортку, то разом 40 ґрошів. І щож? Чи так много в тім листі напишеш на двох картках? — А тут, при наших християнських ґазетах, то за 20, або 25 ґрошів, то маєш задрукованих добрим, щирим, цікавим і здоровим словом — *аж 16 сторін.* Подивіться. (Показати „Місіонар", і котрий катол. тижневик). — Тут 16 сторін, а тут 4 великі сторони що також дає 16 сторін. Якби то хотіти переписати рукою на листовім папері, то требаби записати що найменше 32 листові папері і то цілком записати, щоби ні трощки місця не позістало. А за таких 32 листи, то мусівби — по 40 ґрошів — заплатити 12 золотих і 80 ґрошів на один місяць. А якби так хотів кождого місяця написати по 32 листи, то річно коштувалоби аж 150 золотих з надвижкою.

А тут, дивіться: місячно за „Місіонар" виходить не 12 золотих, а лише 20 ґрошів. А річно не 150 золотих, а лише всього разом 2 золоті. Чиж то не тано?

Але ті наші християнські ґазети виходять так дешево лише для передплатників. Бо ті, що видають і друкують ґазети, то мусять місяць за місяцем платити за папір, за друк, за фарбу, за почту: і то не по 2 чи по кілька золотих, але *по кілька тисяч.* І їм ніхто не чекає. Не платиш, то не друкуй. Нема ради.

І тому то всі а всі добрі ґазети і просять о передплату і впоминаються, як хто завинив — бо як не дістануть передплати, то мусять ті добрі ґазети вмерти, то значить: не можуть дальше виходити і нести людям свого світла і здоровля.

А тоді знова обгорнуть душі заразливі хмари злих ґазет за юдині гроші. Хто тому буде винен? Ми самі, що маємо очі і не бачимо, маємо розум і не розуміємо — і що наше серце закамяніле на власну нашу долю і на долю наших ближніх.

І тому го кождий щирий, розумний християнин-католик памятає на свою християнську ґазету і на час посилає **передплату,** щоби ся ґазета не пропала.

А як уже ніяк не можеш сам заплатити ґазети для себе і своєї родини, то умовся з другими 2-ма, чи кількома

і можете або разом читати, або один по другім. А так само і з християнською тижневою ґазетою. На спілку дуже мало коштує і 52 рази в рік прийде такий великий лист — з потіхою і наукою у Вашу хату. Але найкрасше булоби в нашім краю, якби так кожда родина мала в хаті для себе християнську ґазету. Ой тоді не загрожувалаби нам затроєна хмара — тоді булоби ясно в наших душах і більше радости і більше охоти булоби в наших серцях і гарнійше й лекше жилобся всім людям в нашій країні. А так, якщо пропаде наша католицька преса, так за нею і ми пропадемо, пропаде й наш нарід.

Ось і сказав я вам, що ви повинні робити — і що повинен робити кождий добрий і правдивий християнин для свого *ратунку* і для ратунку других — і для свого власного душевного здоровля і щастя і для щастя других.

— Не читай, злої ґазети, не купуй і не спомагай — бо спомагаєш заразу і купуєш смерть для душі.

— Читай, передплачуй і спомагай лише добру, католицьку ґазету, котра несе тобі світло, правду, здоровля і силу.

— Плати скоро передплату, не спізнюйся. Плати сам, або на спілку з кількома. Будеш дякувати Богу, що ти послухав цеї доброї ради.

3. Закінчення.

А тепер ще на конець подам вам дві ради на цей »місяць доброї преси«.

Одна рада, то така: *Моліться* всі а всі, щоби нас Бог захоронив від отруї злих ґазет — і щоби поширилася між нашим народом як найбільше *добра преса:* добрі ґазети й добрі книжки. Будемо також усі разом молитися у стіп Ісуса в кивоті утаєного, але ви всі моліться також в дома при щоденній молитві через цей місяць.

А друга рада: *Приєднуйте* всі хто може нових передплатників. Порадь другому, покажи добру ґазету, позич до прочнтання, або сам прочитай другому що цікавого. Як так приєднуєш нових передплатників, то ти є апостолом доброго друкованого слова, *„апостолом католицької преси“*. Ісус того апостольства хоче — Намісник Ісуса, св. Отець до того взиває. Взивають і заохочують нас наші Преосвящені Владики. Взиває наша власна душевна доля і наше щастя. Будьте всі апостолами доброї преси. Амінь.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.